

Eesti Rahvakultuuri Keskus

**Vana-Võromaa pärimuskultuuri
toetusmeetme perioodi 2022-2025 kokkuvõte**

Viljandi 2025

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Toetusmeetme eelarve	4
2. Komisjoni koosseis ja koosolekud	4
3. Taotlusvoorud	5
4. Toetuse saajad, toetuse kasutamine	7
4.1. Toetuse saajad	7
4.2. Suurimad toetuse saajad organisatsioonide lõikes	8
4.3. Enim toetatud projektid	10
4.4. Toetuse saajad taotleva organisatsiooni õigusliku vormi järgi	11
5. Toetusmeetme valdkonnad	12
5.1. Pärimuse jätkusuutlikkuse edendamine	15
5.2. Pärimusel põhinevad kunstid	15
5.3. Keel ja haridus.....	16
5.4. Teadus	16
5.5. Meedia ja mainekujunduse valdkond	17
5.6. Arendustegevuse valdkond	17
6. Mõõdetavad tulemused	17
Lõpetuseks	18

Sissejuhatuse

Vana-Võromaa pärimuskultuuri toetamise periood 2022-2025 on jätkuks programmidele „Vana Võrumaa kultuuriprogramm 2010-2013“, „Vana Võrumaa kultuuriprogramm 2014-2017“ ja Vana Võrumaa pärimuskultuuri toetamine 2018-2021 ning aastail 2000-2009 toiminud riiklikule programmile „Lõunaeesti keel ja kultuur“, mille toel käivitus võrukeelne ajakirjandus, laienes kohaliku keele ja kultuuri õpe haridussüsteemis, toetati võru keele ja kultuuri teaduslikku uurimist ja rahastati mitmesuguseid kultuuriprojekte.

Toetusmeetme tegevuspiirkonnaks on kogu ajalooline Võrumaa, mis hõlmab 2017. aasta haldusreformi järgselt alljärgnevaid omavalitsusi:

- Põlva maakonnas – Kanepi vald, osaliselt Põlva vald ning Vana Võrumaa pärimuskultuuri programmi piirkonda mittekuuluvad Ahja ja Vastse-Kuuste vallad, Räpina vald, Meeksi valla Järvelja ja Rõka küla;
- Tartu maakonnas – osaliselt Kastre vald (senise Meeksi valla Järvelja ja Rõka küla);
- Valga maakonnas – osaliselt Valga vald ning Vana Võrumaa pärimuskultuuri programmi piirkonda mittekuuluvad Valga linn ja Öru vald;
- Võru maakonnas – Võru linn, Võru vald, Rõuge vald, Antsla vald.

Kuna tänapäevased halduspiirid ei lange kokku omaaegsete kihelkonnapiiridega, on mõned vallad vana Võrumaa piirides ainult osaliselt.

Statistikaameti 2021. aasta rahvaloenduse andmetel on võru keele oskajaid kokku 72 570. 2011. aasta rahvaloenduse andmetel 74 500. Statistiliselt on võru keele oskajate arv vähenenud, kuid põhjused võivad olla seotud muu hulgas rahvaloenduse meetodikaga. Kui 2011. aasta rahvaloendusel vastasid murdekeelte oskuse küsimusele kõik vastajad, siis 2021. aasta rahvaloendusel ei olnud see küsimus enam kõigile kohustuslik, vaid oli vabatahtlik. Kohustuslik oli see vaid 60 000 juhuvalimisse sattunud küsitl tule ning nende vastuste põhjal üldistati tulemused kogu Eestile.

2017. aastal Tartu Ülikooli etnoloogia osakonna ja Rakendusliku Antropoloogia Keskuse poolt läbi viidud Vana Võrumaa kultuuriprogrammi mõju-uuringu põhjal identifitseerivad võrokesed ennast peamiselt läbi keele. Inimesed mainivad seda kui esimest ja olulisimat kultuurimarkerit, mis eristab piirkonna inimesi. Suurim võru keele oskajate osakaal on Vana Võrumaa elanikkonna hulgas. Tänapäeval asub kaheksa kihelkonnaga piiritletud ajalooline võru keele- ja kultuuriruum Võru, Põlva, Valga ja Tartu maakondades. Et eristada seda kultuuriruumi kaasaegsest Võru maakonnast, on kasutusele võetud mõisted ajalooline Võrumaa ja Vana Võrumaa. Vana Võrumaa hõlmab ligikaudu 4200 km².

Vana-Võromaa pärimuskultuuri toetamise eesmärk on väärtustada Vana-Võromaa pärimuskultuuri ja selle kaudu taaselustada Vana-Võromaale omast elulaadi, tavasid ja kombeid, oskusi ning keelelist eripära, mis on eri inimrühmadele nende igapäevaelu ja identiteedi osana omased ja olulised.

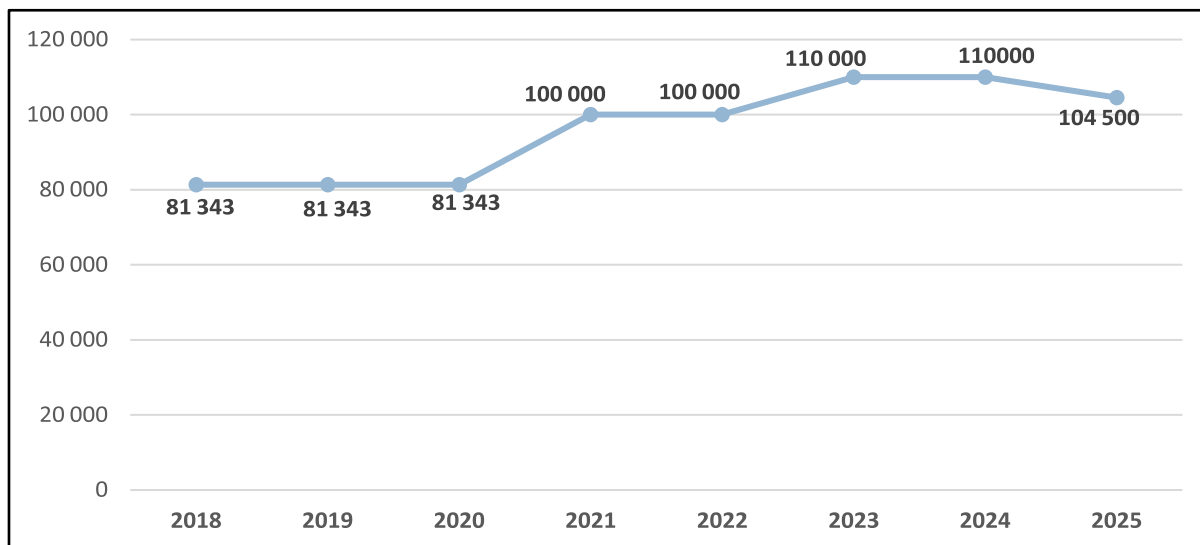
Toetuse andmisega aidatakse kaasa vaimse kultuuripärandi väärtustamisele ja säilimisele ning püsimisele elavas kasutuses, sidudes noored esivanemate keele ja kultuuripärandiga ning laiendades kohalikus kultuuris osalejate ringi, sealhulgas toetades seda soodustavaid tegevusi väljaspool Vana-Võromaad.

1. Toetusmeetme eelarve suurus

Toetusmeetmele riigieelarvest eraldatud eelarve perioodil 2022-2025 oli 424 500 eurot.

- 2022. aastal riigieelarvest eraldatud 100 000 eurot, millele liideti juurde 2021. aasta kasutamata jääk 317 eurot, seega oli toetuste jagamiseks 100 317 eurot.
- 2023. aastal riigieelarvest eraldatud 110 000 eurot, millele liideti juurde 2022. aasta kasutamata jääk 2576 eurot, seega oli toetuste jagamiseks 112 576 eurot.
- 2024. aastal riigieelarvest eraldatud 110 000 eurot, millele liideti juurde 2023. aasta kasutamata jääk 2031 eurot, seega oli toetuste jagamiseks 112 031 eurot.
- 2025. aastal riigieelarvest eraldatud 104 500 eurot, millele liideti juurde 2024. aasta kasutamata jääk 143 eurot, seega oli toetuste jagamiseks 104 643 eurot.

Jäägid on tekkinud mitterealiseerunud projektide või toetuse osalise kasutamise tagasimaksete arvelt.

Joonis 1 Toetusmeetme eelarve 2018 kuni 2025

2023. aastal suurenes toetusmeetme eelarve 10 000 euro ehk 10% võrra.

2025. aastal vähenes toetusmeetme eelarve 5500 euro võrra, mis on ligi 5%.

Eelarve vähenemine 2025. aastal oli tingitud riigi üldisest majanduslikust olukorrast.

Võrreldes eelmise perioodiga suurenes eelarve vaadeldaval perioodil kokku 80 471 euro võrra.

2. Komisjoni koosseis ja koosolekud

Komisjoni koosseis on kinnitatud Eesti Rahvakultuuri Keskuse direktori käskkirjaga. Komisjoni kuuluvad kogukonna esindajad ja valdkonna sõltumatud eksperdid. Komisjoni ülesanneteks on toetuse saamiseks esitatud taotluste läbivaatamine ning Eesti Rahvakultuuri Keskuse direktorile toetuse jaotamiseks ettepanekute tegemine. Komisjon juhindub oma töös määrusest „Vana-Võromaa pärimuskultuuri toetamise tingimused ja kord“ ning Eesti Rahvakultuuri Keskuse direktori käskkirjaga kinnitatud riigisisese toetuse eraldamise komisjoni töokorrast. Komisjoni liige lähtub oma töös komisjoni liikme heast tavast ja korruptsioonivastasest seadusest.

Vaadeldaval perioodil kuulusid komisjoni järgmised liikmed: Eino Pedanik (komisjoni esimees), Ester Bardone, Ülo Needo, Age Raudsepp, Siiri Toomik, Kristi Vals, Katrin Orgusaar (kuni aastani 2022), Sirli Zupping (kuni aastani 2023), Maie Pau (kuni aastani 2024), Kätlin Kõverik (alates aastast 2023) ja Aigi Pall (alates aastast 2024).

- 2022. aastal toimus koosolek veebikoosolekuna;
- 2023. aastal toimus koosolek Võru Loomemajas Liiva-ATE;
- 2024. aastal toimus koosolek Haanjas Mooska talus, lisaks üks e-koosolek. Kokku kaks koosolekut;
- 2025. aastal toimus koosolek Antsla vallas Urvaste Seltsimajas, lisaks üks e-koosolek eelarve muudatuse kinnitamiseks ja teine e-koosolek kokkuvõtte kinnitamiseks. Kokku kolm koosolekut.

Vaadeldaval perioodil toimus seitse koosolekut. Koosolekute vahelisel perioodil vahetati informatsiooni e-kirjade teel.

3. Taotlusvoorud

Vaadeldaval perioodil toimus igal aastal üks taotlusvoor. Nelja aasta jooksul toetati kokku 36 erineva taotleja 157 projekti kogusummas 429 567 eurot.

Eelmisel perioodil 2018-2021 toetati kokku 49 erineva taotleja 164 projekti kogusummas 357 481 eurot.

Alljärgnevalt on veergu Eraldatud summa märgitud riigieelarvest toetusteks eraldatud summa koos eelmisest kalendriaastast tekkinud jäägiga, mis kanti riigieelarve vahendite ülekandmisel järgnevasse kalendriaastasse (vt ka ptk 1).

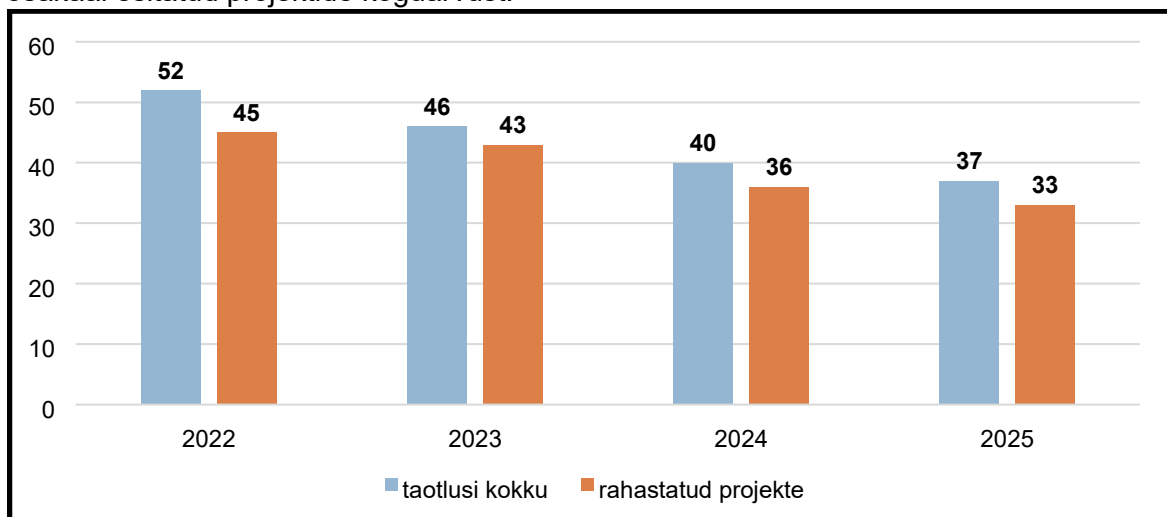
Tabel 1 Taotletud summa ja rahastatud projektide summad ja rahastatud projektide protsent

Aasta	Taotluste arv	Taotletud summa	Rahastatud projektide arv	Eraldatud summa	Rahastatud projektide %	Rahastuse %
2022	52	177 713	45	100 317	87%	56%
2023	46	225 893	43	112 576	93%	50%
2024	40	202 219	36	112 031	90%	55%
2025	37	173 376	33	104 643	89%	60%
Kokku	175	779 376	157	429 567		
Perioodi keskmine					90%	55%

Vaadeldaval perioodil on eelarve suurenenud, kuid erinevate toetuse taotlejate hulk on võrreldes perioodiga 2018-2021 vähenenud.

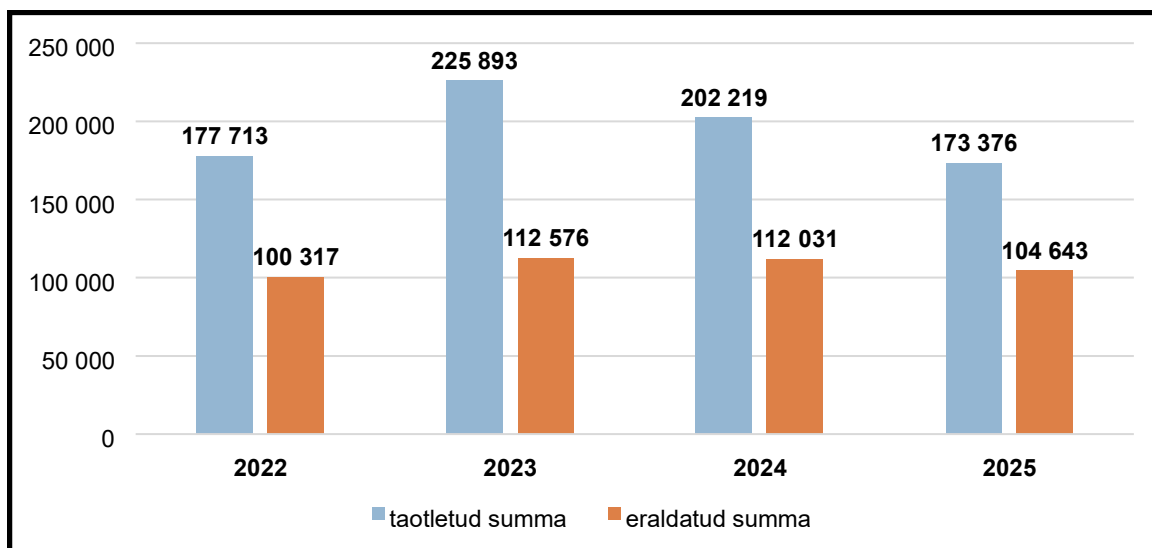
Vaadeldaval perioodil on esitatud taotluste hulgast ligi 90% saanud rahastuse, eelmisel perioodil 2018-2021 rahastati 85% esitatud taotlustest. Summaliselt oli vaadeldaval perioodil projektide rahastus ligi 55%, toetusmeetme eelmisel perioodil 2018-2021 oli rahastus 54%.

Vastavalt eelarveliste vahendite suurendamise võimalustele on tõusnud rahastatud projektide osakaal esitatud projektide koguarvust.

Joonis 2 Esitatud taotluste ja rahastatud projektide arv

Vaadeldava perioodi vältel on taotluste arv igal aastal vähenenud. Põhjuseks võib olla riigi üldine majanduslik olukord ning taotlejate ebakindlus ideede elluviimisel.

Joonis 3 Taotletud ja eraldatud toetuste summad

Vaadeldaval perioodil taotleti 2023. aastal summaliselt kokku enim toetusi, samas taotluste arv oli väiksem, kui aastal 2022, mil esitati vaadeldaval perioodil enim taotlusi.

Aastal 2024 esitatud taotluste arv vähenes ja vähenes ka esitatud taotluste toetuseks taotletud kogusumma.

Aastal 2022 oli esitatud enim taotlusi, kuid toetussumma, mida taotluste arvestuses kokku taotleti, oli väiksem, kui aastal 2023 või aastal 2024.

Vaadeldud perioodil on taotluste kogusummas toetust taotletud vähim aastal 2025, millel oli ka perioodi väikseim toetuse taotlejate arv.

Tabel 2 Perioodide võrdlus toetust saanud erinevate organisatsioonide ja toetatud projektide arvu kohta

Periood	Toetust saanud erinevate organisatsioonide arv	Toetatud projektide arv	Summa
2010-2013	66	152	495 021
2014-2017	53	149	458 850
2018-2021	49	164	357 481
2022-2025	36	157	429 567

Kuigi vaadeldaval perioodil võrreldes eelmise perioodiga 2018-2021 oli nii toetust saanud erinevate organisatsioonide kui ka toetatud projektide arv väiksem, oli vaadeldaval perioodil taotlusvooru eelarve suurenemise tõttu projektidele eraldatud toetuste kogusumma suurem.

4. Toetuse saajad, toetuse kasutamine

Alljärgnevalt on kajastatud toetust saanud organisatsioonid ja kasutatud toetuste summad, sh summaliselt suuremad toetuse saajad ning projektid, mida on toetatud vaadeldaval perioodil enim ning toetust saanud juriidilised isikud õigusliku vorm alusel.

Vaadeldaval perioodil eraldati projektidele toetust kokku 429 567 eurot. Kokku rahastati 157 projekti. 2023. aastal ei teostunud MTÜ Miksteater lavastuse projekt „Rongirüüv“. Uus taotlus esitati 2024. aastal, see rahastati ja projekt teostus.

4.1. Toetuse saajad

Tabel 3 Toetuse saajad ning kasutatud summad perioodil 2022-2025

Jrk nr	Toetust taotlenud organisatsioon	Rahastatud projektide arv	Toetuse summa
1	Võru Instituut	42	124 829
2	Võro Selts VKKF	15	48 203
3	Mittetulundusühing Võru Folkloorifestival	9	31 302
4	Mittetulundusühing Vana-Võromaa Käsitüü	4	27 677
5	Tartu Ülikool	8	25 877
6	Eesti Kirjandusmuuseum	8	22 500
7	MTÜ Kõrvipalu Loometalu	5	17 643
8	Mittetulundusühing A. Teppo Löötsatalu	6	16 529
9	Folgisellide Selts	4	13 300
10	Sihtasutus Kultuurileht	4	10 009
11	Lutsu Teatri Selts	3	10 000
12	Põlva Vallavalitsus	4	9000
13	Sihtasutus Võru Kannel	4	8668
14	Karula Hoiu Ühing	4	8123
15	Sihtasutus Võrumaa Arenduskeskus	2	7140
16	Rõuge Põhikool	1	7000
17	Mittetulundusühing Miksteater	3	6500
18	Sihtasutus Põlvamaa Arenduskeskus	1	4816
19	MTÜ Müüdnud Naer	2	4200
20	Mittetulundusühing Vanaajamaja	2	3500
21	Eesti Folkloorinõukogu	2	2620
22	MTÜ Tartu Löötsad	1	2500
23	Mittetulundusühing Ansambel -7	1	2175
24	Urvaste Külade Selts	1	2000
25	Räpina Vallavalitsus	1	1 910
26	Vastseliina Rahvamaja	3	1704
27	Jan Rahman	1	1630
28	Tallinna Võru Selts	6	1600
29	Petrone Print OÜ	1	1412
30	Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskus	2	1300
31	Mittetulundusühing Kati Projektid	2	1300
32	MTÜ Virbel	1	1000

33	Mittetulundusühing Uma Kiil ja Miil	1	500
34	Võru Kreutzwaldi Kool	1	500
35	Mittetulundusühing Kesklinna Kool	1	400
36	Mittetulundusühing Kangsti Külaselts	1	200
KOKKU		157	429 567

Nii taotluste arvult kui eraldatud toetuse summalt rahastati vaadeldaval perioodil enim Võru Instituudi, Võro Selts VKKF, mittetulundusühing Võru Folkloorifestival ning mittetulundusühing Vana-Võromaa Käsitöö taotlusi.

Aktiivsed toetuse taotlejad olid ka Tartu Ülikool ja Eesti Kirjandusmuuseum (8 projektiga), MTÜ Kõrvipalu Loometalu (5 projektiga), mittetulundusühing A. Teppo Löötsatalu ja Tallinna Võru Selts (6 projektiga).

Kaksteist taotlejat said rahastuse ühele projektile.

4.2. Summaliselt suuremad toetuse saajad organisatsioonide lõikes

Tabel 4 Summaliselt suuremad toetuse saajad ja nende poolt läbi viidud projektide näited

Jrk nr	Toetuse saaja	Toetuste summa	Rahastatud projektide arv
1	Võru Instituut Võrukeelne kooliõpe Vana-Võromaa koolides, võrukeelsed multifilmid, Hindätiidmise Avvuhinna väljaandmine, Vana-Võromaa muuseumide võru keele laagrid Trükiste väljaandmine: Jaan Kaplinski võrukeelsete ja Võrumaa-meelsete tekstide kogumik, Piltsõnastu, Mino Võromaa, Keelepesä tsirgu	124 829	42
2	Võro Selts VKKF Uma Pido korraldamine, võrukeelsete raadiouudiste diktori tasu, suitsusaunade loendus-uuring	48 203	15
3	Mittetulundusühing Võru Folkloorifestival Võru pärimustantsu festivali läbiviimine, August Teppo lõõtsapärandi tutvustamine, lõõtsa võistumängimine	31 302	9
4	Mittetulundusühing Vana-Võromaa Käsitöö Vana-Võromaa käsitöövõrgustiku arendustegevus	27 677	4
5	Tartu Ülikool Arheoloogilised uuringud Karulas, Valgjärvel, Rosma ja Valgesoo linnamäel, võru keele ja kultuuritegevused Tartu Ülikoolis	25 877	8
6	Eesti Kirjandusmuuseum Väljaannete Võrumaa laule ja lugusid, Karula ja Urvaste kihelkonna muinasjutte, Karula ja Urvaste regiviisid ettevalmistamine, Vana-Võromaa koolipärimus	22 500	8

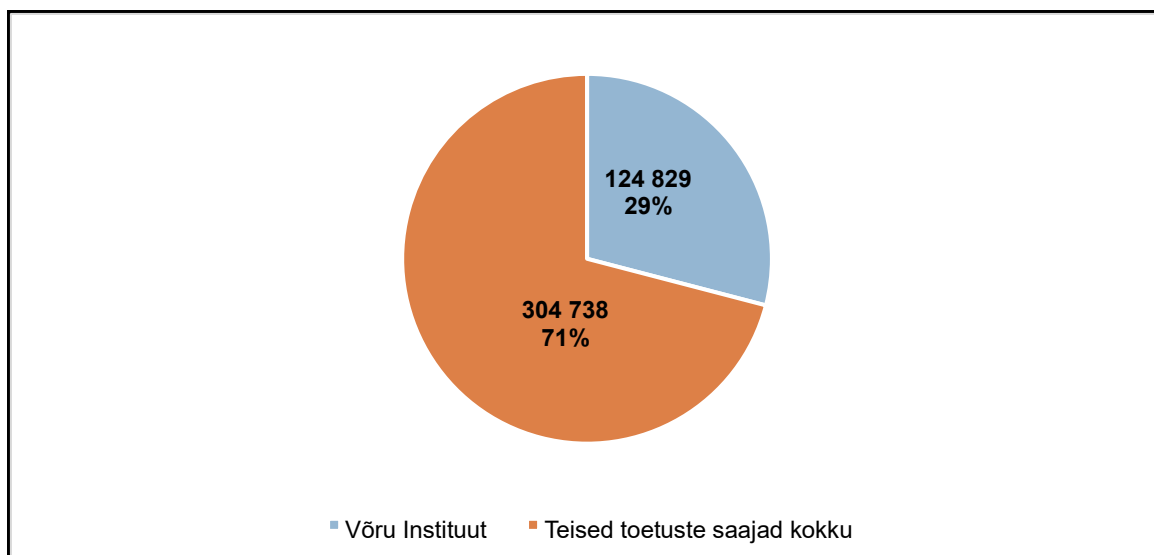
7	MTÜ Kõrvipalu Loometalu Rahvapillilaager Võrumaal	17 643	5
8	Mittetulundusühing A. Teppo Lõõtsatalu Pärimuskontserdid lõõtsatalus, võistumängimine teppo tüüpi lõõtspillidel, Hargla kihelkonna rahvarõivad laste rahvatantsurühm „Riburadapidi“ poistele	16 529	6
9	Folgisellide Selts Eesti rahvamuusikatöötluste festival Mooste Elohelü	13 300	4
10	Lutsu Teatri Selts Võrukeelsete suvelavastuste Turg, Tüü, muusikalise lavastuse Lõõtsajumal edendamine	10 000	3
11	Sihtasutus Kultuurileht Täheke võro keelen	10 009	4
12	Põlva Vallavalitsus Rahvusvaheline lõõtspillifestival Harmoonika	9000	4
13	Sihtasutus Võru Kannel Võrukeelne õpihoov ja tegevused Võru lastefestivalil	8668	4
14	Karula Hoiu Ühing Karula kihelkonna pärimusmuusikalaager	8123	4
15	Sihtasutus Võrumaa Arenduskeskus Võro-seto noortefest, paganliku pärimusöö lavastamine ja korraldamine	7140	2

Suurimad toetuse saajad nii summaliselt kui ka rahastatud projektide arvult olid vaadeldaval perioodil sarnaselt toetusmeetme eelmise perioodiga 2018-2021 Võru Instituut ja Võro Selts VKKF.

Märgatavalt oli summaliselt tõusnud toetus organisatsioonile MTÜ Vana-Võromaa Käsitüü. Eelmisel perioodil 2018-2021 oli Mittetulundusühing Vana-Võromaa Käsitüü kolme arendustegevuse projekti toetussumma kokku 13 000 eurot, vaadeldaval perioodil oli toetus sama taotleja neljale arendustegevuse projektile kokku 27 677 eurot.

Taotluste arvult oli suurenenud Eesti Kirjandusmuuseumi rahastatud projektide arv kaks korda – eelmisel perioodil 2018-2021 kokku 4 projekti, antud perioodil 8 projekti. Toetuse summa eelmisel perioodil 13 388 eurot, vaadeldaval perioodil 22 500 eurot.

Aktiivseim taotluste esitaja on olnud Kultuuriministeeriumi hallatav riigi teadus- ja arendusasutus **Võru Instituut**, kelle põhiülesanneteks on traditsioonilise elamisviisi väärtustamise kaudu kohaliku vaimse ja ainelise elukeskkonna parandamine, paikkonna kohanemise uurimine ja korrastamine, kohaliku keele eripära uurimine, piirkonna üldhariduskoolide õppetöö ja täienduskoolituse mitmekesistamine, arvestades kohaliku kultuuri ja keele eripära. Samuti õppekirjanduse ettevalmistamine ning õppe- ja ilukirjanduse avaldamine, kohaliku vaimse ja ainelise rahvakultuuri uurimine ja selle säilimisele kaasaaitamine.

Joonis 4 Võru Instituudile eraldatud toetuste osakaal toetusmeetme eelarvest

Võru Instituudile vaadeldaval perioodil eraldatud toetuste kogusumma oli 124 829 eurot, mis moodustas toetusmeetme eelarvest ligi 29%. Eelmisel perioodil 2018-2021 eraldati Võru Instituudile toetusi kogusummas 94 758 eurot, mis moodustas toetusmeetme eelarvest ligi 27%.

4.3. Enim toetatud projektid

Tabel 5 Enim toetatud projektid

Jrk nr	Projektid	Toetuse saaja	Rahastuse summa
1	Võrukeelne kooliõpe Vana-Võromaa koolides (aastad 2022, 2023, 2024), võru keele integreerimine õppetöösse Vana-Võromaa koolides (aasta 2025)	Võru Instituut	33 376
2	Vana-Võromaa käsitöövõrgustiku arendustegevused (aastad 2022, 2023, 2024, 2025)	Mittetulundusühing Vana-Võromaa Käsitöö	27 677
3	Vana-Võromaa muuseumide võru keele laagrid 2022, 2023, 2024, 2025	Võru Instituut	17 042
4	MTÜ Võro Seltsi VKKF arendustegevus (aastad 2022, 2023, 2024, 2025)	Võro Selts VKKF	17 028
5	Võru keele ja kultuuritegevused Tartu Ülikoolis (aastad 2022, 2023, 2024, 2025)	Tartu Ülikool	16 677
6	Uma Pido korraldamine 2024 ja peo ettevalmistamistööd (aastad 2022, 2023)	Võro Selts VKKF	16 500
7	Rahvapillilaager Võrumaal (aastad 2022, 2023, 2024, 2025)	MTÜ Kõrvipalu Loometalu	15 643
8	Eesti rahvamuusikatöötluste festivali Mooste Elohelü korraldamine ja läbiviimine (aastad 2022, 2023, 2024, 2025)	Folgisellide Selts	13 300
9	Keelepesaõpetajate täiendkoolitus (aastad 2022, 2023, 2024, 2025)	Võru Instituut	13 000

10	Võrumaa päritolu perekonnanimede artiklite koostamine Eesti perekonna-nimeraamatu jaoks (aastad 2022, 2023, 2024)	Võru Instituut	12 000
11	August Teppo lõõtsapärandi tutvustamine ja lõõtsa võistumängimise korraldamine ja läbiviimine (aastad 2022, 2023, 2024)	Mittetulundusühing Võru Folkloorifestival	11 685
12	Täheke võro keelen (aastad 2022, 2023, 2024, 2025)	Sihtasutus Kultuurileht	10 009
13	Rahvusvaheline lõõtspillifestival Harmoonika (aastad 2022, 2023, 2024, 2025)	Põlva Vallavalitsus	9000
14	Võrukeelne õpihoov ja tegevused Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseumis Võru lastefestivalil (aastad 2022, 2023, 2024, 2025)	Sihtasutus Võru Kannel	8668
15	Karula kihelkonna pärimusmuusikalaager (aastad 2022, 2023, 2024, 2025)	Karula Hoiu Ühing	8123

Sarnaselt eelmise perioodiga 2018-2021 oli vaadeldaval perioodil summaliselt enim toetatud võru keelega seotud projekte.

Vaadeldaval perioodil toimusid võrukeelse kooliõppe projektid Vana-Võromaa koolides ja võru keele laagrid ning keelepasaõpetajate täienduskoolitus (projekte viis läbi Võru Instituut). Võru keeleõppe projekte ja kultuuritegevusi viis läbi ka Tartu Ülikool. Sihtasutus Kultuurileht andis võru keeles välja lasteajakirja Täheke. Eelnimetatud keeleõppeprojektide jaoks eraldatud toetus kokku oli 90 104 eurot.

Arendustegevuse toetamine abikõlbliku kuluna lisandus alates 2019. aastast. On toetatud Mittetulundusühing Vana-Võromaa Käsitöö ja Võro Selts VKKF arendustegevusi.

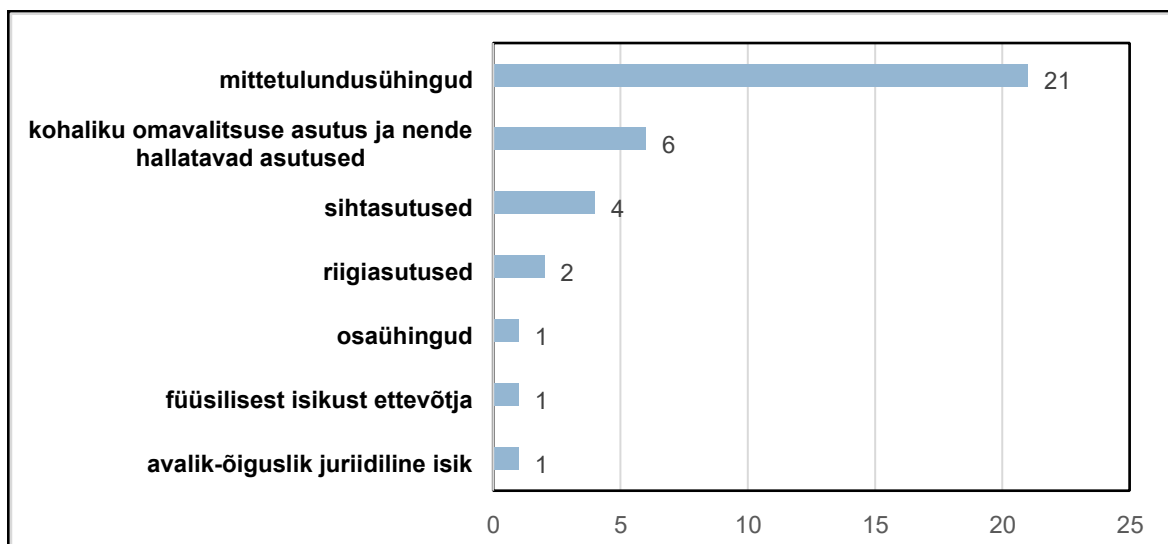
Vana-Võromaa käsitöövõrgustiku arendustegevuse toetamine vaadeldaval perioodil oli 27 677 eurot. Eelmisel perioodil 2018-2021 oli toetus kolme aasta kohta kokku 13 000 eurot.

Võro Selts VKKF arendustegevuse toetus vaadeldaval perioodil oli 17 028 eurot, eelmisel perioodil 2018-2021 oli arendustegevuse toetus kolme aasta kohta kokku 14 000 eurot.

4.4. Toetuse saajad taotleva organisatsiooni õigusliku vormi järgi

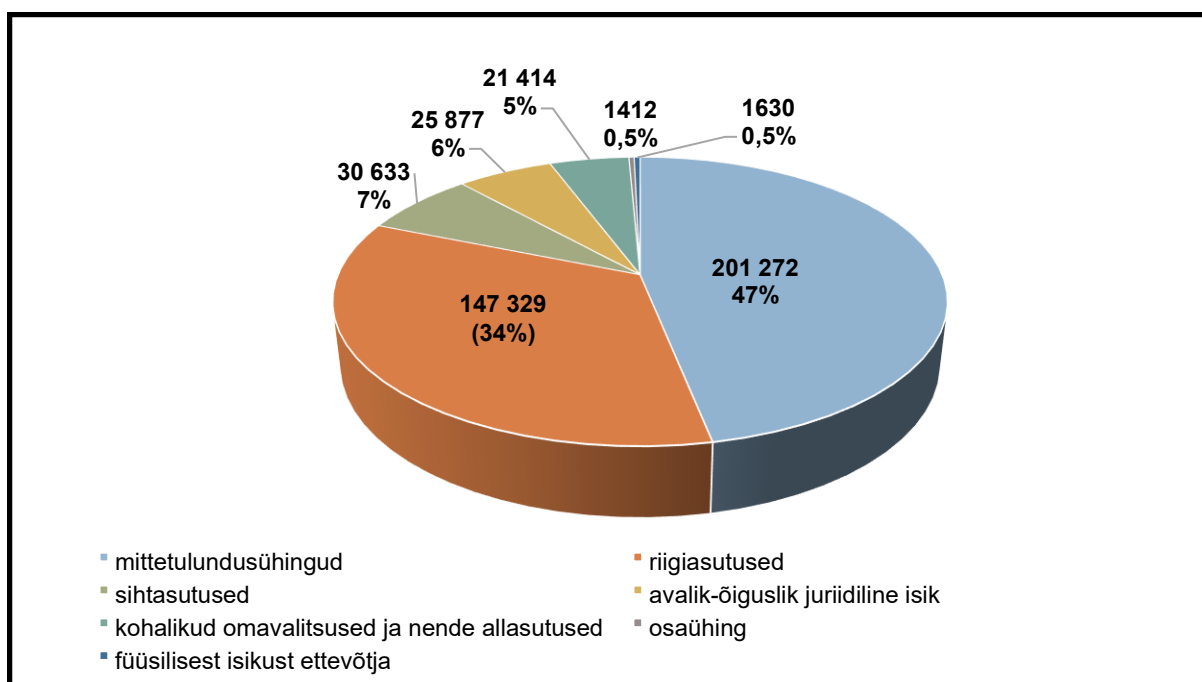
Toetuse saajate sihtgrupid:

- kohalikud omavalitsused ja nende allasutused;
- Eestis registreeritud äri- ja mittetulundusühingud;
- äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtjad.

Joonis 5 Toetatud organisatsioonide jaotus õigusliku vormi järgi (arv)

Vaadeldaval perioodil toetati 36 erineva organisatsiooni poolt esitatud taotlusi. Perioodi jooksul toetati enim mittetulundusühingute poolt esitatud taotlusi. Toetuse said 21 mittetulundusühingute projekti. Toetati kuue kohaliku omavalitsuse ja / või tema allasutuse projekte, kahe riigiasutuse ja ühe avalik-õigusliku juriidilise isiku projekte. Äriühingutest toetati ühe osaühingu ning ühe füüsilisest isikust ettevõtja projekti.

Joonis 6 Õigusliku vormi järgi välja toodud organisatsioonidele toetuse eraldamine toetussumma järgi (eurod ja osakaal)

Summaliselt on vaadeldaval perioodil enim toetatud kokku 21 mittetulundusühingut projektide läbiviimisel 201 272 euroga, mis moodustab 47% kogu toetuse saajate hulgast. Kaht riigiasutust toetati projektide läbiviimisel kokku 147 329 euroga, mis moodustab 34%.

Neist kahest organisatsioonitüübist vähemal määral on toetatud projektide läbiviimisel järgmiseid toetusi taotlenud sihtgrupe:

- nelja sihtasutust toetati 30 633 euroga, mis moodustab 7% koguhulgast;

- üht avalik-õiguslikku juriidilist isikut (Tartu Ülikool) toetati 25 877 euroga, mis moodustab 6% koguhulgast;
- kuut kohalikku omavalitsuse ja / või nende hallatavat asutust toetati kokku 21 414 euroga, mis moodustab 5% koguhulgast;
- üht osaühingut 1412 euroga, mis moodustab ligi 0,5% koguhulgast;
- üht füüsilisest isikust ettevõtjat 1630 euroga, mis moodustab ligi 0,5% koguhulgast.

5. Toetusmeetme valdkonnad

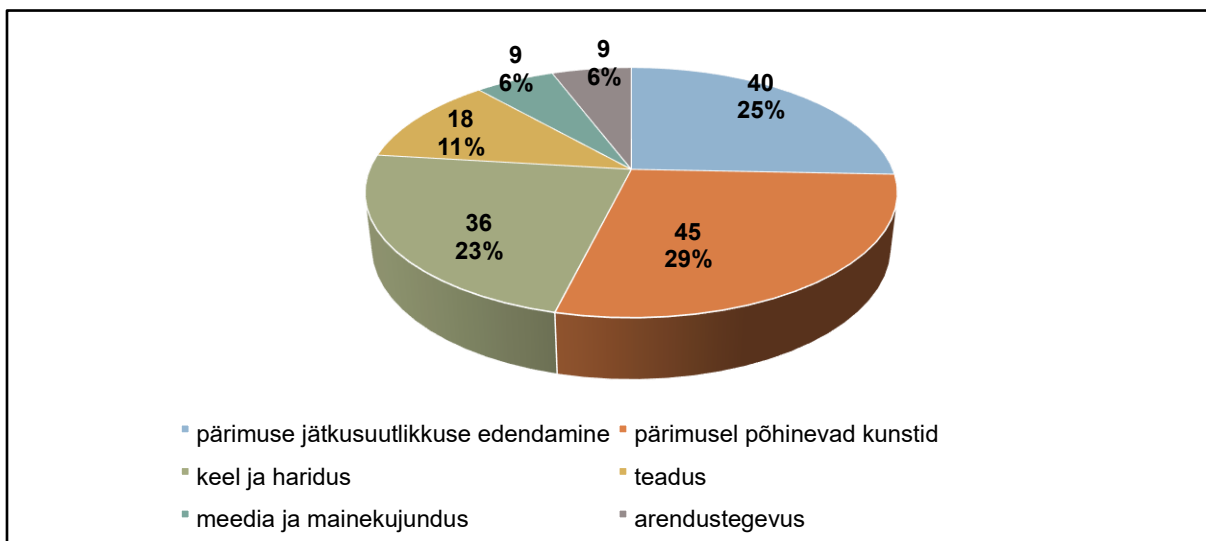
Vana-Võromaa pärimuskultuuri toetusmeetme valdkonnad on järgmised:

- pärimuse jätkusuutlikkuse edendamine;
- pärimusel põhinevad kunstid;
- keel ja haridus;
- teadus;
- meedia ja mainekujundus;
- arendustegevus.

Komisjoni koosolekul rahastusotsuse ettepaneku tegemisel määrab komisjon igale projektile ühe valdkonna, millesse projekt enam sobitub.

Tabel 6 Toetatud projektide arv valdkondlikult

Valdkond	2022	2023	2024	2025	Kokku
Pärimusel põhinevad kunstid	15	11	10	9	45
Pärimuse jätkusuutlikkuse edendamine	10	14	10	6	40
Keel ja haridus	10	9	9	8	36
Teadus	3	5	4	6	18
Meedia ja mainekujundus	4	2	1	2	9
Arendustegevus	3	2	2	2	9
KOKKU	45	43	36	33	157

Joonis 7 Toetatud projektide arv valdkondlikult

Vaadeldaval perioodil toetati valdkonna **Pärimusel põhinevad kunstid** 45 projekti, mis moodustas 29% kogu perioodi jooksul toetatud projektidest. Eelmisel perioodil 2018-2021 toetati 29 projekti, mis moodustas 18% kogu perioodil toetatud projektidest.

Vaadeldaval perioodil toetati valdkonna **Pärimuse jätkusuutlikkuse edendamine** 40 projekti, mis moodustas 25% kogu perioodi jooksul toetatud projektidest. Pärimuse jätkusuutlikkuse edendamise valdkonna projektide arv on võrreldes eelmise perioodiga vähenenud. Eelmisel perioodil 2018-2021 toetati 74 projekti, mis moodustas 45% kogu perioodil toetatud projektidest.

Vaadeldaval perioodil toetati valdkonna **Keel ja haridus** 36 projekti, mis moodustas 25% kogu perioodi jooksul toetatud projektidest. Eelmisel perioodil 2018-2021 toetati samuti 36 projekti, mis moodustas 22% kogu perioodil toetatud projektidest.

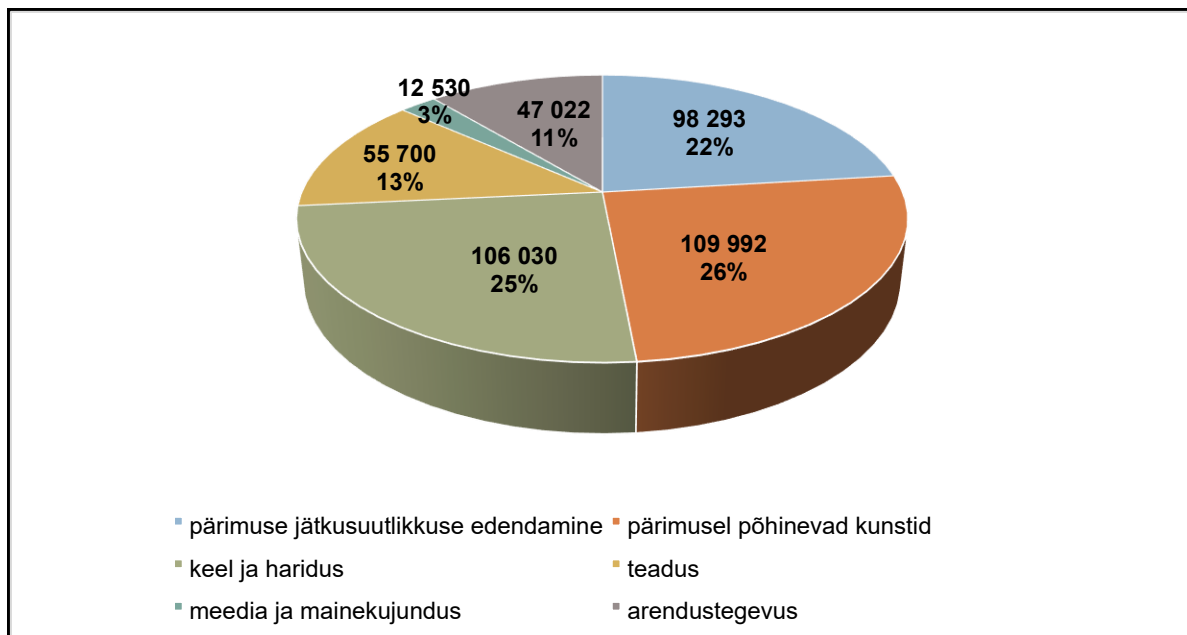
Vaadeldaval perioodil toetati valdkonna **Teadus** 18 projekti, mis moodustas 11% kogu perioodi jooksul toetatud projektidest. Eelmisel perioodil 2018-2021 toetati 10 projekti, mis moodustas 6% kogu perioodil toetatud projektidest.

Vaadeldaval perioodil toetati valdkonna **Meedia ja mainekujundus** üheksat projekti, mis moodustas 6% kogu perioodi jooksul toetatud projektidest. Eelmisel perioodil 2018-2021 toetati samuti üheksat projekti, mis moodustas 5% kogu perioodil toetatud projektidest.

Vaadeldaval perioodil toetati valdkonna **Arendustegevus** üheksat projekti, mis moodustas 6% kogu perioodi jooksul toetatud projektidest. Eelmisel perioodil 2018-2021 toetati kuut projekti, mis moodustas 4% kogu perioodil toetatud projektidest.

Tabel 7 Toetatud projektid valdkondade lõikes rahaliselt

Valdkond	2022	2023	2024	2025	Kokku
Pärimusel põhinevad kunstid	28 584	26 460	30 275	24 673	109 992
Keel ja haridus	25 474	29 259	27 286	24 011	106 030
Pärimuse jätkusuutlikkuse edendamine	16 405	30 394	31 600	19 894	98 293
Teadus	8700	13 500	10 500	23 000	55 700
Arendustegevus	14 317	10 500	11 354	10 851	47 022
Meedia ja mainekujundus	6837	2463	1016	2214	12 530
KOKKU	100 317	112 576	112 031	104 643	429 567

Joonis 8 Toetatud projektid valdkondade lõikes rahaliselt (eur) ja osakaalult (%)

Vaadeldaval perioodil toetati valdkonna **Pärimusel põhinevad kunstid** projekte summaga 109 992 eurot, eelmisel perioodil 2018-2021 oli toetussumma 72 391 eurot. Pärimusel põhinevate kunstide valdkonna toetussumma osakaal oli vaadeldaval perioodil 26%, eelmisel perioodil 20% kogu perioodi toetussummast.

Vaadeldaval perioodil toetati valdkonna **Keel ja haridus** projekte 106 030 euroga. Keele ja hariduse valdkonna toetussumma osakaal oli 25%, eelmisel perioodil 2018-2021 29% kogu eelmise perioodi toetussummast.

Vaadeldaval perioodil toetati valdkonna **Pärimuse jätkusuutlikkus** projekte summaga 98 293 eurot. Pärimuse jätkusuutlikkuse edendamise valdkonna toetussumma osakaal vaadeldaval perioodil oli 22%, eelmisel perioodil 2018-2021 oli 28% kogu eelmise perioodi toetussummast.

Vaadeldaval perioodil toetati valdkonna **Teadus** projekte 55 700 euroga. Teaduse valdkonna toetussumma osakaal vaadeldaval perioodil oli 13%, eelmisel perioodil 2018-2021 oli 11% kogu eelmise perioodi toetussummast.

Vaadeldaval perioodil toetati valdkonna **Arendustegevus** projekte 47 022 euroga. Arendustegevuse valdkonna toetussumma osakaal vaadeldaval perioodil oli 11%, eelmisel perioodil 2018-2021 oli 8% kogu eelmise perioodi toetussummast.

Vaadeldaval perioodil toetati valdkonna **Meedia ja mainekujundus** projekte 12 530 euroga. Meedia ja mainekujunduse valdkonna toetussumma osakaal vaadeldaval perioodil oli 3%, eelmisel perioodil 2018-2021 oli 4% kogu eelmise perioodi toetussummast.

5.1. Pärimuse jätkusuutlikkuse edendamine

Pärimuse jätkusuutlikkuse edendamise valdkonna toetamise eesmärgiks on tagada VanaVõromaa kultuuripärandi elujõulisus ja järjepidevus ning kogukonna aktiivsus selle hoidmisel ja järeltulevatele põlvedele edasiandmisel.

Näiteid rahastatud projektidest:

- MTÜ A. Teppo Lõõtsatalu - pärimuskontserdid lõõtsatalus, võistumängimine Teppo tüüpi lõõtspillidel. Hargla kihelkonna rahvarõivaste soetamine laste rahvatantsurühmale „Riburadapidi“;
- MTÜ Võru Folkloorifestival - Võru Pärimustantsu festivali ja pärimustantsude õpitubade korraldamine;
- MTÜ Vanaajamaja - isa-poja puutööpäevad;
- MTÜ Tartu Lõõtsad - Wana-Wõromaa lõõtsameeste Harri Lindmetsa ja Henrik Hinrikuse albumi salvestamine ja trükkimine;
- Rõuge Põhikool - laste rahvatantsurühmale „Präänikud“ rahvariiede soetamine;
- Karula Hoiu Ühing - Karula kihelkonna pärimusmuusikalaager;
- Põlva Vallavalitsus - rahvusvaheline lõõtspillifestival Harmoonika;
- Võru Valla - Kultuuri- ja Noorsootöökeskus – Võru keele ja kultuuri omnibuss: IV kultuuriretk - „Sõjasulane Markuse radadel Tarbatu Piiskopi linnas“;
- Eesti Folkloorinõukogu - päritud väärtuste ööpäev Võrumaal 2022.

Pärimuse jätkusuutlikkuse edendamise toetamine on aidanud kaasa Vana-Wõromaa kultuuripärandi elujõulisusele ning kultuurielu on mitmekesisunud.

Pärimuskultuuri sündmused tugevdavad kogukondlikke sidemeid ja identiteeti, kogukond tunneb end pärimuskultuuri hoidja ja edasikandjana. Toetati rahvarõivaste ja rahvapillide soetamist koolilastele. Rahvarõivaste kandmine tekitab lastes huvi ning innustab lapsi edaspidigi tegelema rahvakultuuriga, andes lastele ühtekuuluvustunde. Jätkus võrukeelne õpihoov ja tegevused Võru lastefestivali raames. Laste pärimuslaagrid aitavad tõsta piirkonna laste ja noorte huvi pärimuskultuuri vastu, kultuuriretked tutvustavad paikkonna kultuurilugu, väärtustades piirkonna eripära. Vana-Wõromaa kultuuriruumi eripära on UNESCO esindusnimekirja kantud suitsusaunakombestik. Toetusmeetme kaudu on toetatud suitsusaunakombestiku väärtustamist, tutvustamist ning kombestiku jätkusuutlikkuse kindlustamist.

5.2. Pärimusel põhinevad kunstid

Pärimusel põhinevate kunstide valdkonna toetamise eesmärgiks on mitmekesistada loometegevust, tihendades seoseid pärimuskultuuri ja tänapäeva kultuuri vahel, kaasates nooremat põlvkonda.

Näiteid rahastatud projektidest:

- Folgisellide Selts - sündmuse Eesti rahvamuusikatöötluste festivali Mooste Elohelü korraldamine;
- Võro Selts VKKF - sündmuse Uma Pido korraldamine;
- Lutsu Teatri Selts - muusikaline suvelavastuse „Lõõtsajumal“, võrukeelse suvelavastuse „Tüü“ etendamine;
- MTÜ Miksteater - ajaloolistel ainetel lavastuse „Rongirüüv“ loomine;
- MTÜ Müüdnud Naer - lavastuste „Ääremaal“ ja „Lell“ väljatoomine;
- MTÜ Ansambel 7 - võrukeelse oratooriumi Tähemõrsja ettekanded Uma Pido eelkontserdina;
- Tallinna Võru Selts - teatritrupi Tungõl ja folklooriansambli Liiso esinemiste toetamine;
- Võru Instituut - lastelaulude õppimine ja salvestamine.

Pärimusel põhinevate kunstide projektide toetamine on aidanud kaasa sündmuste toimumisele ja on rikastanud kultuurielu ning läbi uusloomingu aidatakse kaasa pärimuse hoidmisele ja edasi andmisele.

Võrukeelsete teatrietenduste väljatoomisega väärtustatakse Vana-Võromaa keelelist ja kultuurilist eripära ning elavdatakse kohaliku kultuurielu. Mooste Elohelü folkloorifestivalil kõlab igal aastal ja kaasaegsesse helikeelde seatud vähemalt üks Vana-Võromaa rahvalaul.

5.3. Keel ja haridus

Valdkonna keel ja haridus toetamise eesmärgiks on laiendada võru keele kasutamist erinevate sihtrühmade hulgas ning anda neile teadmisi Vana-Võromaa kultuuriloost, pärimusest ja kultuuripärandist.

Näiteid rahastatud projektidest:

- Võru Instituut - võrukeelne kooliõpe Vana-Võromaa koolides, võru keele integreerimine õppetöösse, keelepasaõpetajate täiendkoolitus;
- Võru Instituut - Vana-Võromaa imemuinasjuttude raamatu, võrukeelse eepose „Kalõvipoig“, trükiste „Mino Võromaa“, „Piltsõnastu“, „Keelepesätsirgu jutu“ väljaandmine;
- SA Kultuurileht - lasteajakiri Täheke võro keelen;
- Tartu Ülikool - Võru keele ja kultuuri tegevused Lõuna-Eesti Keele- ja Kultuuriuuringute Keskuses;
- Võru Kreutzwaldi Kool - õpilaste osalemine ajaloo programmis Inimese elu muinasajast tsaariajani Vana-Võromaa näitel.

Keele ja hariduse projektide toetamine on aidanud kaasa võru keele kasutamisele ja andnud sihtrühmadele teadmisi Vana-Võromaa kultuuriloost.

On toetatud lasteaedade õpetajate koolitusi keelepessades võrukeelse õpetuse sisseviimisel. Audiomaterjalide aktiivsem kasutamine on suurendanud võru keele populaarsust, avardunud on võimalused pärimuse tutvustamiseks meedias. Täienenud on võrukeelne õppekirjanduse valik.

Toetati Tartu Ülikooli Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuses võru keele ja kultuuri õpet. Vana-Võromaa koolides jätkati võru keele ja kultuuri ning võrukeelsete ainetundide andmist. Võru keele õppetöösse integreerimise kaudu tõhustatakse võru keele kasutusala laiendamist laste ja noorte seas, julgustades kasutama lõimitud aine- ja keeleõpetust (LAKõpet). Alates 2025. aastast toimuvad uue metoodika vormimiseks õpetajatele koostööseminarid ja näidistunnid, valmivad metoodilised juhendid LAK-õppeks ja võru keele integreeritud õppeks.

5.4. Teadus

Teaduse valdkonna toetamise eesmärgiks on tagada teadusuuringute kaudu uute teadmiste saamine Vana-Võromaa ja selle kultuuri kohta ning teha tulemused kättesaadavaks nii uurijatele kui ka kogukonnale.

Näiteid rahastatud projektidest:

- Tartu Ülikool - arheoloogilised uuringud Karulas, Rosma ja Valgesoo linnamäel;
- Võru Instituut - Võrumaa päritolu perekonnanimede artiklite koostamine eesti perekonnanimeraamatu jaoks; Vana-Võromaa nimeraamatu käsikirja koostamine;
- Võro Selts VKKF - Suitsusaunade loendus-uuring 2025;
- Eesti Kirjandusmuuseum - kogumikud Karula ja Urvaste regiviisid, Võrumaa laule ja lugusid, Võrumaa rahvalaule ja pillilugusid, Võrumaa muinasjutuväljaannete seeria, Vana-Võromaa koolipärimus, Karula ja Urvaste regiviiside kogumik;

Teadusprojektide toetamine on aidanud kaasa teadlaste tööle. Arheoloogiliste teadusuuringute kaudu on saadud uusi teadmisi Vana-Võromaa arheoloogiapärandi ja kodukoha ajaloo kohta.

Eesti Kirjandusmuuseumi poolt jätkus folkloorialaste arhiivimaterjalide kogumine ja koondamine ning avalikkusele kättesaadavaks tegemine.

2025. aastal viidi läbi üle-eestiline suitsusaunade loendus ja uuring, mis annab ülevaate suitsusaunade olukorrast ja elujõulisusest meie igapäevaelus ja kultuuris.

5.5. Meedia ja mainekujundus

Valdkonna toetamise eesmärgiks on hoida ja tugevdada kohalikku identiteeti võrukeelse meedia abil ning tõsta Vana-Võromaa kultuuripärandi tuntust üleriigilise meedia, infomaterjalide, sündmuste ning filmikunsti kaudu.

Näiteid rahastatud projektidest:

- Võro Selts VKKF - võrukeelsete raadiouudiste diktori tasu;
- Võru Instituut - võru keele nädala korraldamine, Hindätiidmise avvuhinna väljaandmine, võrukeelsed multifilmid, veebilehe helüait.ee arendamine.

Meedia ja mainekujunduse toetamine on aidanud kaasa kohaliku identiteedi tugevdamisele võrukeelse meedia abil. Meediakanalite kaudu saab hoida ja arendada rahvuslikku identiteeti, kujundada suhtumisi ja tutvustada piirkonnale ainuomast traditsioonilist elulaadi.

Võrukeelsed multifilmid on uuem võimalus võru keele õppimiseks ka väljaspool VanaVõromaad elavatel lastel. Veebilehe helüait.ee loomine ja arendamine on aidanud kaasa võrukeelse audiomaterjali kättesaadavusele.

5.6. Arendustegevus

Valdkonna toetamise eesmärgiks on kogukonna poolt ellu kutsutud katusorganisatsiooni toetamine pärimuse hoidmiseks, tutvustamiseks ja arendamiseks.

Toetatud on Võro Selts VKKF ja MTÜ Vana-Võromaa Käsitüü arendustegevusi.

Võro Selts VKKF tegeleb võru keele, kultuuri ja kultuuripärandi väärtustamise, säilitamise ja arendamisega. Koordineeritakse ja algatatakse Vana-Võromaa pärimuskultuuri üleseid projekte. Seltsi eestvedamisel viiakse ellu UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kantud Vana-Võromaa suitsusaunatraditsiooniga seotud tegevusi.

MTÜ Vana-Võromaa Käsitüü tegeleb käsitöölise koostöövõrgustiku arendamisega, sh ajalooliste käsitöötavade uurimine, hoidmine ja piirkonna käsitööoskuste õpetamine.

6. Mõõdetavad tulemused

Toetusmeetme määruses nimetatud mõõdetavad tulemused:

- 1) esitatud ja rahastatud projektide arv;
- 2) pärimuskultuuril põhinevate sündmuste arv;
- 3) lastele ja noortele suunatud sündmuste arv;
- 4) kultuuri- ja kodulooliste uuringute arv;
- 5) trükiste ja audiovisuaalsete digitaalväljaannete arv;
- 6) võru keele, kultuuri- ja koduloo koolitusprojektide arv;
- 7) võru keelt ja kultuuri käsitlevate õppematerjalide arv;
- 8) teaduslike uurimuste, artiklite ja väljaannete projektide arv.

Mõõdetavatelt tulemustelt jagunesid projektid tegevuste osas valdkonnaüleselt. Projekt võib samal ajal kuuluda mitme mõõdetava tulemuse alla, näiteks projekt „Võrukeelne õpihoov ja tegevused Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseumis Võru lastefestivalil“ on mõõdetav nii pärimuskultuuril põhineva sündmusena kui ka lastele ja noortele suunatud sündmusena.

Tabel 8 Toetatud projektide mõõdetavad tulemused

Mõõdetav tulemus	Projektide arv
pärimuskultuuril põhinev sündmus	96
lastele ja noortele suunatud sündmus	53
kultuuri- ja kodulooline uuring	23
trükiste ja audiovisuaalsed digitaalväljaanded	40
võru keele õpe, kultuuri- ja koduloo koolitus	55
võru keelt ja kultuuri käsitlevad õppematerjalid	33
teaduslikud uurimused, artiklid ja väljaanded	18

Enim oli vaadeldaval perioodil projekte, mis sisaldasid pärimuskultuuril põhineva sündmuse läbiviimist. Suur arv projekte sisaldas võru keele, kultuuri- ja koduloo koolitusi ning üsna sama suur arv projekte oli lastele ja noortele suunatud sündmuse korraldamiseks.

Koostati ja anti välja trükiseid ja audiovisuaalseid digitaalväljaandeid ning võru keelt ja kultuuri käsitlevaid õppematerjale.

Mitmete projektide tegevusteks oli kultuuri- ja koduloolised uuringud, samuti teaduslikud uurimused, artiklid ja väljaanded.

Lõpetuseks

Vana-Võromaa pärimuskultuuri toetamine on olnud piirkonna identiteedi, võru keele ja kultuurilise elujõulisuse säilitamisel ning arendamisel olulise tähtsusega. Komisjoni liikmete tagasiside põhjal on pärimuse jätkusuutlikkusele kaasa aidanud pärimuslaagrite korraldamine lastele. Väga oluline on olnud kogu perioodi jooksul toetatud võrukeelne kooliõpe VanaVõromaa koolides, suurenenud on õpilaste teadlikkus omakultuurist ning julgus võru keele kasutamiseks. Võru keele ja kultuuri õppe jätkusuutlikkuse tagamiseks on üheks väljakutseks nooremate õpetajate leidmine, kes vajavad tuge ja koostööd kogenud kolleegidega. Sellist abi saaks pakkuda mentorprogrammi käivitamine noortele õpetajatele ja pärimuskultuuri eestvedajatele. Samuti arvati, et võiks luua noortele mikrotoetused lihtsustatud taotlusvormiga, mis motiveeriks algatusi koolides ja kogukondades. Suund lõimitud aine- ja keeleõpetusele nõuab muutusi õppemetoodikas ning senisest erinevate õppematerjalide väljatöötamist, mis tähendab ka senisest süsteemsemat õpetajate toetamist-koolitamist.

Jätkunud on traditsioonilised sündmused: rahvamuusikatöötluste festival Mooste Elohelü, Vana-Võromaa pärimustantsude õpitubade, August Teppo lõõtsapärandi tutvustamine ja lõõtsa võistumängimise, rahvusvahelise lõõtspillifestivali Harmoonika, Vana-Võromaa kultuuriruumi tutvustava Võru lastefestivali, Kõrvipalu loometalu rahvapillilaagri ja Karula kihelkonna pärimusmuusikalaagri korraldamine. Jätakuvalt toetati UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kantud Võrumaa suitsusaunakombestikku tutvustavaid tegevusi. Toetatud on ka võrukeelsete raadiouudiste edastamist. Lavastatud ja etendatud on uusi võrukeelseid suvelavastusi. On pärimusel põhinevad eriilmelisi projekte ja kogukonnategevusi, mis on rikastanud ning muutunud piirkonna kultuurelu mitmekülgsemaks.

Oluliselt on suurenenud noortele suunatud sündmuste arv. Laagrid, töötoad ja kooliprogrammid toovad pärimuskultuuri uute põlvkondadeni ning tugevdavad põlvkondade vahelist sidusust. Pärimuskultuuri alane tegevus seostub üha enam teiste valdkondadega (noorsootöö, turism, haridus). Kasvanud on digitaalsete lahenduste roll pärandi talletamisel ja tutvustamisel, samuti ka võru keele õppimisel.

Laulu- ja rahvapidu Uma Pido on kaasa aidanud Võru keele maine tõusule ning võru keel on rohkem elavas kasutuses. 2022. aastal toimus esimene Põlvamaa noorte laulu- ja tantsupidu. Piirkonna pärimusmuusika sündmused on aidanud populariseerida rahvamuusikat. Jätkuvalt toetati koolilastele ja noortele piirkonna rahvarõivaste ja rahvapillide soetamist.

Teadusprojektide toetamine on kaasa aidanud teadusuuringute kaudu uute teadmiste saamisele Vana-Võromaa kultuuripärandi ja kodukoha ajaloo kohta.

Vana-Võromaa pärimuskultuuri toetusmeedet on tutvustatud toetusmeetmete ja vaimse kultuuripärandi infopäevadel. Vaadeldud perioodil 2022-2025 suurenes toetusmeetme eelarve, avardunud on võimalused erinevate tegevusvaldkondade projektide rahastamiseks. Kogukonnas tegutsevad ühendused on saanud erinevate sündmuste korraldamise kaudu juurde kogemusi, teinud koostööd teiste organisatsioonidega ning suurendanud kohaliku kogukonna tuntutust.

Komisjon tõdes, et taotluste hindamisel on silma jäänud uute tegijate vähesus, sädeinimeste väsimine, vähene järelkasv, mistõttu on küsitava väärtusega paljude tegevuste jätkusuutlikkus. Takistavaks asjaoluks võib olla ka väikeste organisatsioonide piiratud võimekus, sest suur osa rahastusest koondub tugevatele organisatsioonidele, nt Võru Instituut, mille tulemusel jäävad väiksemad tegijad nõrgemas konkurentsipositsiooni. Komisjoni hinnangul tuleks eristada suurorganisatsioonide põhitegevused üldisest taotlusvoorst ja luua eraldi toetusliin väikeprojektidele ja koostööalgatustele. Toetada tuleks koostööprojekte, kus kogenumad organisatsioonid juhendavad uusi tegijaid. Komisjoni hinnangul peaks Võru Instituut riigieelarvest eraldatud rahastuse kaudu ellu viima organisatsiooni põhimäärusest tulenevaid tegevusi, et vabastada taotlusvooru rahalised vahendid väikeorganisatsioonidele. Toetuse taotlemisel võib olla taotlejate vähesuse põhjuseks ka halduskoormus, st taotluste koostamine ja aruandlus on väikeorganisatsioonidele koormavad. Taotluste arvu vähenemise võimalike põhjustena nimetati veel majanduslikku ebakindlust ja kulude kasvu, projektipõhisusest tulenevat läbipõlemist ja koostööpartnerite nappust, suurte organisatsioonide taotluste rahastamise osakaalude suurust. Taotluskeskkonnas tuleks lihtsustada taotlemist ja aruandlust ning tugevdada nõustamist.

Vana-Võromaa pärimuskultuuri toetusmeede on piirkonna kultuuri- ja kogukonnaelu toimimiseks vältimatu. Senised tulemused näitavad, et sihipärane ja püsiv rahastamine on aidanud tugevdada võru keele kasutust, toetada kogukondi ja arendada noortele suunatud tegevusi.

Kokkuvõtte on koostatud märts-detsember 2025.

Kokkuvõtte koostamisel on kasutatud toetusmeetme komisjoni liikmete poolt edastatud tagasisidet.

Kokkuvõtte on kinnitatud toetusmeetme komisjoni koosoleku otsusega 29.12.2025

*Kokkuvõtte koostasid: Marika Kutser, taotlusvooru koordinaator aastail 2022-2024 ja
Piret Koorep, taotlusvooru koordinaator aastast 2025*